

Neurosuite: una cambra de música callada

PUBLICAT PER [BEGONYA MEZQUITA](#) • 13 DE MAIG DE 2026

Una afecció neurològica és també un descens a l'infern dantesc, amb els diversos nivells de condemna eterna i la part proporcional d'angoixa que el malalt visita, escàs de cèl·lules i de consciència, incapaç dansaire, debutant en l'escenari que l'acull temporalment: fosques cambres d'hospital, soledat i buits inefables, com en un avenc infinit. I és la malaltia personal que esdevé –sobretot– mal coral. La discapacitat pròpia es veu reflectida en el món, en consonància amb el destí de l'ésser humà. Tots dos, individu i món, necessitats de sanació. És solament durant el procés de guariment possible que la dona pacient és capaç de recuperar la veu i estrafer-la, contra les torres més altes que han d'esdevenir sorra i contra les portes tancades que li obstaculitzen el crit.

En *Neurosuite*, aquesta cambra de música callada, Margherita Guidacci vol beure a glops l'aigua límpida que brolla de la pedra per mostrar-se al món definitivament associada, amb l'esperança d'aquella set que vindrà,

Margherita Guidacci,
Neurosuite. Traducció
de Marta Vilardaga i
Josep Porcar. Salze
Editorial, Castelló de la
Plana, 2026

contra la pena eterna que dilata les ombres. Contra el gest amarg de la culpa i contra la mort. Aquesta és l'obra cabdal del llegat poètic de Margherita Guidacci, la veu italiana que volia trobar la lluminositat en temps convulsos, testimoni de les barbàries que van definir el perfil de l'Europa del segle XX. Sense dogmatismes, la seua paraula és clara, discreta i punyent, visionària. En el punt més decadent de la seua vida, en el seu malson infernal i reiteratiu, així com feia [Eavan Boland](#), Guidacci construeix una literatura aïllada de les diverses poètiques hegemòniques. La de Guidacci entra en un món obtús i degradat per dir-lo amb transparència, i fer-lo créixer des del guariment, des de la humilitat i des de la ràbia. Potser el fet d'haver-se dedicat incansablement a traduir poetes angloamericans a l'italià –Dickinson, Bishop, Eliot– la converteix en un ésser fidel a la pròpia visió del món, coherent amb allò que vol dir i que de fet diu, entonant un cant contrari al patriarcat, apartada de les modes imperants, de l'hermetisme, el neorealisme (Pavese, Quasimodo o Pasolini) o l'epifanisme coetanis. Guidacci va escriure la seua tesi de llicenciatura sobre Ungaretti, de qui precisament no va imitar la inspiració. L'antologia de la poesia de Margherita Guidacci (Florència, 1921- Roma, 1992) que recentment ha publicat l'editorial Salze, mostra *Neurosuite* com a llibre nuclear, i presenta un abans i un després d'aquesta obra. Amb un total de més de 150 poemes, l'antologia acull també textos de quatre llibres anteriors (entre 1946 i 1970) i onze posteriors (fins un llibre pòstum del 1993) més algun publicat en revistes com *Revoluzione*, 1940 o *Contenuti*, 1971. L'editorial comandada per Josep Porcar i Marta Vilardaga, que ara signen el prefaci, la selecció i la traducció al català, fa temps que aposta per donar a conèixer en català la poesia de veus europees [poc conegudes](#), arraconades durant massa temps, que han viscut al marge dels corrents imperants. Úniques, originals i extraordinàriament actuals, malgrat el pas del temps.

Poesia d'alleujament, Guidacci escriu amb lucidesa enderrocs que el temps haurà de recuperar de la misèria. Com en un acte de fe, la poeta fa una crida a estar preparats per tal de fer front a les atrocitats de la història del seu temps, per esborrar la pena i la culpa, i aferrar-se a la paraula, única taula de salvació d'un dolor atroç. Entre les deixalles d'un món immers en guerres constants, amenaces nuclears o conflictes socials que

coaccionen el fràgil equilibri d'un continent ferit de mort, la pena humana s'eleva cap als núvols en un crit malalt, l'ànima desconcertada demana esperança en una baralla entre la vida i la mort, mentre es pregunta quina cosa més hi queda per dir i per fer. Aquests són els versos al·lusius i lluminosos de Guidacci. Ara la pena mira el mar, dividida entre el silenci i la nostàlgia. Ara s'espanta davant un bosc podrit de vessaments, contagiats d'impureses, de cendres i rovell, i sense redempció. La vida humana, com la natura, germanes ferides de la mateixa mort que s'agafen les mans, no voldrien ésser exposades als atacs fulminants de la devastació. O no témer l'oblit. Dona i paisatge sabran triar des d'una clarividència al·legòrica, a través de la nit dels temps, la claror de la lleugeresa transformadora, com un retorn a la pàtria des d'un exili indesitjat. Perquè finalment les portes podrien obrir-se, les escletxes podrien tancar-se, la ferida, cicatritzar.

En la senda d'estranyesa il·luminada a penes per una llum pàl·lida, acompanyen la protagonista d'aquests versos altres éssers que habiten les cambres/presons, tant de l'hospital durant la malaltia, com de la realitat domèstica d'abans i després: amics que van i venen a l'hora de la visita, metges ("Minos amb bata blanca"), companys i companyes –branques d'un mateix arbre– o fills que, com els àngels, acompanyen el propi cos, un nus de pedra, una ciutat en ruïnes a la recerca d'una claror guaridora, d'una set perpètua. D'alguna rima interna, troballes felices de la traducció, d'uns versos a estones extremadament curts, a estones que depassen la quinzena de síl·labes, la veu de Margherita Guidacci, aquesta dona "que ha sabut debutar com els rars poetes autèntics" segons afirmava Giorgio Caproni, home de referència del Novecento italià, declara el més íntim amor a la vida, aquell camí que no permet l'equivocació, que amablement i continguda es deixa amanyagar i abraçar entre els jardins de la memòria i les ales d'un àngel que cura. Secret guaridor, després d'una temporada a l'infern. No li cal cap altre viatge, a la poeta.

Madame X

Jo no soc el meu cos.

M'és estranger, enemic.

Encara pitjor és l'ànima,

i ni tan sols amb ella m'identifico.

*Observo de lluny
les maldestres acrobàcies d'aquesta parella,
amb distància, ironia
—potser amb disgust.*

*I alhora penso que l'absència llur
seria més un guany que un dany:
aquesta i altres coses... Però mentre les penso,
jo qui soc, i on?*

Abans de Neurosuite. “Un jardí a l'ànima”

Entre el dubte i la fe cristiana, hi ha una porta entreoberta per on ja s'albira un neguit i un interrogant sobre la vida i la mort. La veu tremolosa i activa és hereva de la memòria. Per això la poeta s'espolsa com un arbre la freda rosada, tot esperant el vespre. Dicta l'epitafi d'un món ferit de mort i canta l'amor a la terra, a l'aigua, a l'adorable sentiment de la maternitat o a l'incert futur que ens ha de sorprendre, com la mort. Haurà d'escoltar-la el poeta jove que vol semblar-se a la flama futura, l'empremta dels poetes que, com Miguel Hernández, van cantar el dolor del món amb afany de canviar-lo. La poeta inicia el camí de diàleg amb el temps que s'estendrà al llarg dels versos futurs. Sense dogmes, sense foscor en el verb, revela amb paraules de llum allò que no es pot dir, l'anhel de claror i d'arrels profundes. Espessor en aquest jardí que té sempre a l'ànima i que té el do, en la frondositat dels rosers, de respondre aquelles preguntes sense resposta.

“ *La vida de cada dia, la mort de cada dia
I quina és vida, quina és mort?
Sempre, on em giro,
ambdues són al meu costat,
àngels ambigus i bessons,
i cadascuna em sembla, ara la vida
ara el seu contrari. Això sé: que porten
ambdues el meu pas.*

Més enllà de Neurosuite. “Deixa que sigui el vent”

Com un inventari, l'herència de Margherita Guidacci fa possible, pas a pas, la bellesa humana sense renunciar a l'impossible. Si el vent es empaitar, seria ell qui completaria les paraules que no vam saber articular, qui desemboiraria la foscor i qui esdevindria totes les respostes. L'enyor del silenci sense rellotges salva la pau inviolable i ens allibera de la solitud, gàbia d'un cos consumit, amant en altre temps, calibrador de la sal evocadora de la conquilla escopida a trenc d'onada. Entre els últims versos de la Guidacci, alguns publicats pòstumament, hi ha encara el rastre d'aquella dona d'una certesa efímera, d'una innocent alegria amenaçada, d'una set que podria sadollar eternament. Heus ací el valor corprenedor de la poesia. Sabem d'on venim, quin camí tortuós ens ha conduït fins ací, on la llum arriba menys, on esperem la caiguda imminent. Un abans sense després, el moment d'ara fa que ens sentim brins tremolosos. A l'emparedats dels morts, els nostres ulls vacil·len entre tanta ambigüitat. Encara un desig de rosa i una pregunta. Vida? Mort? Heus ací l'eterna dualitat. La poeta, tota sola, jau en la inseguretat, “única manera d'assegurar la joia”, com dicten els versos d'Emily Dickinson.

*Dues meitats desconegudes de l'ànima
Es trobaven a través de l'aigua.*